

Digital källkompetens i samhällskunskap

En litteraturstudie om källkritiskt tänkande och sociala medier

Författare:

Emma Andersson och Arthur Gustafson

Höstterminen 2023

Seminariedatum: 2023-10-31

Grundläraiprogrammet f-3

Självständigt arbete I, samhällsorienterande ämnen, 15 hp

Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap, Örebro universitet.

Handledare: Tobias Axelsson

Sammanfattning

Syftet med denna litteraturstudie är att sammanställa och diskutera tidigare forskning om hur lärare undervisar om digital källkompetens i SO-ämnena. Detta gör vi genom att fokusera på två aspekter av digital källkompetens: källkritiskt tänkande och sociala medier. Vår undersökning riktar in sig på undervisning för de yngre skolbarnen, men då litteraturen på området är begränsad undersöks även ett bredare perspektiv, såsom i äldre årskurser, andra länder och i andra ämnen. Följande frågeställningar vägleder vår litteraturstudie:

1. Vilka undervisningsmetoder och arbetssätt om källkritiskt tänkande och sociala medier beskrivs i litteraturen?
2. Vilka utmaningar möter lärare i sin undervisning om sociala medier och källkritik?

Vi har använt oss av en innehållsanalys när vi analyserade studierna och använde oss av våra frågeställningar för att tematisera innehållet. Resultatet visar att fyra olika undervisningsmetoder och arbetssätt som kan stärka elevers digitala källkompetens har identifierats, vilket är: *diskussionsbaserad undervisning*, *multimediebaserad undervisning*, *elevcentrerad undervisning* samt *lärarstrategier och stödstrukturer*. Resultatet visar även på flera utmaningar som lärare möter i sin undervisning vilket vi delat in i tre kategorier: *sociala medier*, *(O)balanserad undervisning* och *svårigheter med att elevcentrera undervisningen*. Litteraturstudien visar att det finns både möjligheter och utmaningar i undervisningen om digital källkompetens. Allt fler elever i yngre åldrar använder sociala medier dagligen och tar del av både önskad och oönskad information. Utbildning i digital källkompetens blir alltmer nödvändigt och elever behöver både stöttning och vägledning i hur det förhåller sig kritiskt till källor.

Innehåll

Digital källkompetens i samhällskunskap	1
Sammanfattning	2
1 Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställning	5
1.2 Disposition.....	5
2 Teoretiskt perspektiv	7
3 Metod	9
3.1 Val av metod och material	9
3.2 Sökprocess och urval.....	9
3.3 Analysprocess	11
3.4 Metoddiskussion.....	12
4 Resultatrevisning	13
4.1 Undervisningsmetoder och arbetssätt	13
4.1.1 Diskussionsbaserad undervisning.....	13
4.1.2 Multimediabaserad undervisning	15
4.1.3 Lärarstrategier och stödstrukturer.....	18
4.1.4 Elevcentrerad undervisning:	19
4.2 Utmaningar	21
4.2.1 Sociala medier	21
4.2.2 (O)balanserad undervisning.....	23
4.2.3 Svårigheter med att elevcentrera undervisningen.....	24
5 Slutsatser och avslutande diskussion	26
5.1 Självrektion	26
5.2 Vaksamhet på vilseledande information	28
5.3 Avslutande diskussioner	29
Referenser	31
Bilagor	34
Bilaga 1	34
Bilaga 2	36

1 Inledning

Utvecklingen av vår digitaliserade värld förutsätter att människor kritiskt kan granska och värdera mediernas information. För att kunna göra det behöver de få möjlighet att utveckla förmågan att undersöka, betrakta och värdera informationens trovärdighet och budskap. Genom att elever redan i tidiga åldrar får möjlighet att utveckla och öva på sina förmågor kring digital källkompetens, får de även större möjlighet att vara aktiva och kritiska samhällsmedborgare. Med digital källkompetens avses att kritiskt granska, värdera och reflektera över digitala informationsflöden (Johansson, 2020, s. 1). Det framgår även i grundskolans styrdokument, till exempel i kursplanen för samhällskunskap, att eleverna ska utveckla ett källkritiskt förhållningssätt (Lgr 22, s. 198).

Skolan förväntas inte enbart skapa goda samhällsmedborgare, utan även ge elever möjligheter att utveckla ett källkritiskt tänkande och förhållningssätt. Eleverna utsätts idag ständigt för ny information från olika sociala medier såsom exempelvis Instagram, TikTok och Youtube. Detta medför en större risk för spridning av desinformation, vilket gör att det i högsta grad både är relevant och viktigt att skolan tar ett ansvar för att utveckla elevernas digitala källkompetens (Skolforskningsinstitutet, 2020, s. 5). Massmediernas utveckling och intåg i vår vardag bidrar till att allt fler yngre elever lättare kan erhålla information, både önskad och oönskad. Detta ställer i sin tur krav på att lärare i grundskolan tidigt behöver erbjuda eleverna olika slags verktyg för hur de ska orientera sig i den digitala världen, för att på så sätt sedan utveckla en digital källkompetens (Säljö et al., 2011, s. 10).

Behovet av digital källkompetens är idag stort, eftersom barns användning av internet och sociala medier ständigt ökar. Forskning visar på att allt fler barn i åldrarna 8-19 använder sociala medier i högre utsträckning och att det är deras viktigaste nyhetskälla (Internetstiftelsen, 2023, s. 4). Således innebär det att skolan får ett större ansvar för att utbilda eleverna i digital källkompetens och att förse dem med redskap så att de kan kritiskt granska källor (Skolforskningsinstitutet, 2020, s. 5). Av den anledningen kommer vi i denna uppsats, som är en systematisk litteraturstudie, att fokusera på att sammanställa tidigare forskning om hur lärare undervisar om källkritiskt tänkande och sociala medier i SO-ämnena, med särskilt fokus på samhällskunskap. Litteraturstudien är främst riktad mot lågstadiet och inom de samhällsorienterade ämnena. Eftersom vi utbildar oss till grundskolelärare på lågstadiet är det högst relevant att fokuset ligger på de yngre åldrar, men på grund av begränsad litteratur kring lågstadielever kommer uppsatsen även att beröra forskning om elever i de högre årskurserna.

Litteraturstudiens huvudsakliga undersökningsområde är digital källkompetens. Vi undersöker två aspekter av digital källkompetens, nämligen källkritiskt tänkande och sociala medier. Med källkritiskt tänkande avses förmågan att på ett självmedvetet kritiskt sätt kunna tolka, granska och värdera information. Dessutom ingår att kunna förklara och motivera slutsatser kring informationen (Skolforskningsinstitutet, 2020, s. 3). Sociala medier är ett samlingsnamn på olika kommunikationskanaler som gör det möjligt för användare att kommunicera med varandra direkt genom bild, ljud och text. Exempel på sociala medier är Instagram, TikTok och Youtube etc. (Nationalencyklopedin [NE], u.å.). Att studien riktas mot dessa delar av digital källkompetens beror på att barn i yngre åldrar använder sig av sociala medier och spenderar alltmer tid där. Därför menar vi att det behövs mer kunskap om *undervisningsmetoder* och *arbetssätt* i de yngre åldrarna för att förse yngre barn med digital källkompetens (Internetstiftelsen, 2023, s. 311). Med undervisningsmetoder och arbetssätt menas de strategier, den planering, upplägg och genomförande som lärare använder sig av för att utforma en undervisning som har betydelse för elevers inläring (Stymne, 2020, s. 24-25).

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna litteraturstudie är att sammanställa och diskutera tidigare forskning om hur lärare undervisar om digital källkompetens i SO-ämnena. Detta gör vi genom att fokusera på två aspekter av digital källkompetens: källkritiskt tänkande och källkritiskt tänkande i relation till sociala medier. Vår undersökning riktar in sig på undervisning för de yngre skolbarnen, men då litteraturen på området är begränsad undersöks även ett bredare perspektiv, såsom i äldre årskurser, andra länder och i andra ämnen.

Följande frågeställningar vägleder litteraturstudien:

1. Vilka undervisningsmetoder och arbetssätt om källkritiskt tänkande och källkritiskt tänkande i relation till sociala medier beskrivs i litteraturen?
2. Vilka utmaningar möter lärare i sin undervisning om källkritik och källkritiskt tänkande i relation till sociala medier?

1.2 Disposition

I kapitel 2 redovisar vi för vilka teoretiska perspektiv och vilken ämnesdidaktisk ansats uppsatsen kommer att ha, samt hur vi kommer att använda dessa i vårt arbete. I kapitel 3 kommer vi att redogöra för vilken metod som använts och hur vi har gått tillväga när vi analyserat och studerat forskningen i vår litteraturstudie. Därefter kommer vi i kapitel 4 att sammanställa och redogöra för vad som varit intresseväckande och vilket resultat som tagits

fram av respektive forskning. Sammanfattningarna är sorterat utifrån olika kategorier av undervisningsmetoder och arbetsätt, samt även lärares utmaningar. Uppsatsen avslutas med kapitel 5 som presenterar våra slutsatser och reflektioner kring studiens resultat, då med fokus på ett teoretiskt perspektiv och en ämnesdidaktisk ansats.

2 Teoretiskt perspektiv

I denna uppsats använder vi oss av Patrik Johanssons (2020) två principer *självreflektion* och *vaksamhet på vilseledande information*. Dessa beskrivs så här:

Självreflektion är en förmåga som är viktig och betydelsefull i dagens samhällskunskapsundervisning. Allt fler elever spenderar mer tid på sociala medier och tar del av både önskad och oönskad information. Det finns en risk att eleverna inte har förståelse för hur sociala medier eller andra digitala informationskällor kan inverka på deras uppfattningar och tankar. Eleverna behöver ha förmågan att identifiera och undersöka ifall informationen de tar del av är sanningsenliga, falska eller vilseledande. Därför är självreflektion en förmåga som eleverna behöver få utveckla under samhällskunskapsundervisningen. Eftersom den ställer krav på att eleverna får reflektera över åsikter och uppfattningar för att inte uppfattas som lättlurade eller okunniga (Johansson, 2020, s. 3-5).

Vaksamhet på vilseledande information syftar till att eleverna ska identifiera vilseledande information och fakta. Stora delar av informationen eleverna dagligen tar del av från sociala medier eller andra informationskällor, har oftast inte avsikten att vilseleda eller sprida felaktig information. Det är en begränsad del av digitala medier som har avsikten att sprida falsk information och det finns olika drivkrafter till att desinformations sprids. Eleverna behöver därför få kunskaper och strategier för att urskilja dessa åt, för att inte bli missledda och ta del av felaktig information. Det är också viktigt att när lärare presenterar eventuella lögnar eller myter för eleverna att de får korrekta förklaringar eller svar på det lögnerna försöker förklarar, för att synliggöra att det inte är sant (Johansson, 2020, s. 8-10).

Dessa principer menar Johansson (2020) ska bidra till vägledning i att kunna planera och utforma en undervisning i digital källkompetens i samhällskunskap. Dock menar Johansson att lärare inte kan förlita sig på principerna, utan behöver själva införskaffa sig kunskaper och erfarenheter kring att kunna reflektera över principernas innebörd och hur de kan använda sig av dem i deras undervisning (Johansson, 2020, s. 2-3). Vi använder oss också av en ämnesdidaktisk ansats. Det som kännetecknar en ämnesundervisning för yngre elever är att definiera, förklara och problematisera begrepp för att ge eleverna en djupare förståelse. Eftersom de artiklar vi läst inte i någon högre utsträckning handlar om yngre barns digitala källkompetens har vi behövt utgå från äldre elever. Därför är begreppen *förförståelse* och *stöttning* av betydelse och Stymne (2020) beskriver dessa så här:

Förförståelse ses som grundläggande för att genomföra en kvalitativ undervisning. Undervisningen behöver utmana, knyta an till och bygga vidare på elevers förförståelse för att utveckla deras kunskaper. Eleverna har olika uppfattningar och föreställningar om världen och hur den ser ut vilket kan inverka på deras lärande. Om lärare inte tar hänsyn till deras egna uppfattningar och föreställningar, kan det påverka elevernas förståelse av ny kunskap. Det vill säga att eleverna enbart lär sig nya begrepp för stunden och sedan går tillbaka till sina egna uppfattningar. Därför är det viktigt att lärare kan förstå och uppfatta elevers kunskaper för att kunna utforma en kvalitativ undervisning som bidrar till elevers utveckling och lärande (Stymne, 2020, s. 44-45). Lärares stöttning ses som en viktig aspekt i elevers utveckling och lärande. Stöttningen är till för att utmana och stödja eleverna i deras arbeten för att de ska utvecklas på bästa tänkbara sätt. En viktig del i lärares arbete är att vara medvetna om elevernas olika kunskaper och utmaningar, för att på så sätt erbjuda varje enskild individ tillräckligt med stöttning som de behöver för att utvecklas och bli självständiga. Stöttning i klassrummet kan även ske med hjälp av olika stödstrukturer, som ska hjälpa eleverna med att tillägna sig den kunskapen som undervisningen syftar till (Stymne, 2002, s. 47).

I uppsatsens sista kapitel kommer vi att diskutera på vilka sätt de mer generella undervisningsmetoderna och arbetssätt som presenteras i kapitel 4 kan omsättas i arbete med de yngsta skolbarnen med hjälp av Johanssons (2020) principer och Stymnes (2020) ämnesdidaktiska begrepp. Dessutom kommer dessa teoretiska perspektiv vara i betydelse för att diskutera och reflekterar över resultatet av vår studie.

3 Metod

I det här kapitlet kommer litteraturstudiens metod att presenteras och diskuteras. Vi kommer redogöra för vilket material som analyserats, vilket tillvägagångssätt som använts och diskutera studiens kvalitet.

3.1 Val av metod och material

I litteraturstudien har 15 vetenskapliga texter analyserats. Sju texter är publicerade i en svensk kontext medan åtta texter kommer från andra länder, (för en mer detaljerad beskrivning se bilaga 1). En förklaring varför material från både internationella och nationella källor analyserats är främst för att forskningsmaterial från enbart Sverige har varit minimalt. Vidare har studien haft ambition till att fokusera på elever i lågstadiet, men dessvärre inte funnit tillräckligt med material för det. Därför förekommer det även studier med äldre årskurser i fokus. Forskningsmaterialet som analyserats har främst varit avhandlingar och vetenskapliga artiklar, där forskarna i studierna använt sig av olika tillvägagångssätt och metoder för att nå fram till sitt resultat. Studiens huvudsyfte är att undersöka undervisningsmetoder och lärares utmaningar kring undervisning om digital källkompetens med hjälp av tidigare forskning. Metoden för vår systematiska litteraturstudie har varit ”att systematiska söka, kritisk granska och därefter sammanställa” (Barajas et al., 2013, s. 31). Vår ambition med litteraturstudien är likartad med Skolforskningsinstitutets (2020), som syftar till att studien ska bidra med kunskap och vägledning kring hur lärare kan arbeta med vårt valda forskningsområde (Skolforskningsinstitutet, 2020, s. 7).

3.2 Sökprocess och urval

Vi inledde arbetet med att genomföra sökningar i olika databaser och de har genomförts både genom kedjesökningar och databassökningar, såsom i exempelvis SwePub och Eric. Valet av sökord har varit relaterat till studiens frågeställning och syfte, och utifrån sökningens resultat har vi gjort ett urval genom att vi sorterat och systematiserat innehållet av texterna (Barajas et al., 2013). För en mer detaljerad beskrivning av de olika sökstrategier och avgränsningar som använts, se bilaga 2. Vår ambition med denna litteraturstudie är att den ska förse lärare och pedagoger med kunskaper och insikter kring betydelsen av digital källkompetens. När vi har valt ut litteratur har vi använt oss följande inkluderingskriterier (se Tabell 1 nedan).

Tabell 1:

Inkluderingskriterier	
Geografi	Internationellt
Peer-review	Krav till viss del
Samhällskunskap	Krav till viss del
Sociala medier/ källkritisk tänkande	Krav
Publicerings år	1999-2023
Årskurs	Förskoleklass - Gymnasiet

De viktigaste kriterierna var att studierna skulle beröra källkritiskt tänkande och sociala medier. Dessa kriterier spelar roll för att forskningsområdet ska besvaras. Valet av att inkludera internationella texter motiverades av att få utökat material och att digital källkompetens är relevant både nationellt och internationellt. Målet var att enbart inkludera texter med Peer-review, men med vissa undantag för att innehållet varit tillräckligt givande har texter utan Peer-review även använts. Valet av att studien ska innehålla kriteriet samhällskunskap har varit vår målsättning, men med begränsningar inom forskningsområdet har vi varit tvungna att utvidga ämnesgränserna. På ett liknande sätt har vi varit flexibla i kriteriet årskurser och inkluderat årskurser utöver lågstadiet eftersom forskningsmaterialet har varit minimalt.

Det framkommer i vår studie att forskningsmaterialet varit begränsat, vilket har lett till att material med publicerings år 1999-2023 har inkluderats i arbetet. Trots att studier med publicerings år mellan 1999-2007 inte bidrar med innehåll om sociala medier, har materialet bidragit med relevant innehåll för att undersöka källkritiskt tänkande. Ytterligare har vi använt oss av sökord både på engelska och svenska, eftersom vi vill ha med både internationell och nationell forskning (Barajas et al., 2013). För en tydligare beskrivning av våra sökningar se bilaga 2.

3.3 Analysprocess

I litteraturstudien genomförde vi en innehållsanalys som har innehållit flera olika steg, då vi induktivt har gått igenom innehållet i texterna och antecknat mönster och kategorier. Vi började med att gå igenom texternas titlar och sammanfattningar. Vi sorterade materialet och tog bort studierna som inte relaterade till vårt syfte. Med en viss osäkerhet valde vi att ha kvar vissa texter i stället för att avlägsna dem, för att vi var osäker på ifall vi eventuellt kunde finna någon relevans i texterna vid en djupare läsning. Vissa texter blev exkluderande utifrån deras deltagare, ämnesområde eller publikationstyp. Sedan var nästa steg att gå igenom texterna med en större noggrannhet, för att se om vi kunde identifiera innehåll som kan besvara vårt syfte. Texterna sorterades utifrån relevans och flera texter exkluderades. Till sist genomfördes en fulltextläsning samt anteckningar av relevant innehåll kopplat till vår frågeställning. Det kan tilläggas att texter även här exkluderades och sorterades bort, eftersom vi under läsningen märkte deras irrelevans till litteraturstudien (Barajas et al., 2013).

En central utgångspunkt i läsningen av forskningsmaterial har varit kodning. Vi har både använt oss av en datadriven kodning och en tematisk kodning. Med en datadriven kodning får innehållet tala för sig själv utan något ingående syfte av läsningen. Med en tematisk kodning finns det en utgångspunkt i läsningen och läsningen utgår från ett förbestämt innehåll (Lindgren et al., 2014, s. 50-51). Under läsningen har vi sorterat innehållet från forskningen utifrån två huvudsakliga begrepp från våra frågeställningar avseende- *undervisningsmetoder/arbetssätt* och *utmaningar*. Efter läsningen sammanställde vi vad forskningen tagit upp och vilka undervisningsmetoder/arbetssätt samt utmaningar vi kunde identifiera. Därefter kunde vi se att forskningsmaterialet kunde kategoriseras och sorteras i mindre underkategorier. I valet av underkategorier har vi hämtat två rubriker från Skolforskningsinstitutets (2020) forskningsöversikt, vilket är diskussionsbaserad undervisning och multimediebaserad undervisning. Utöver det har vi även tagit inspiration för att forma resterande underkategorier från studierna vi läst och sammanställt. De forskningsmaterial vi identifierade under undervisningsmetoder/arbetssätt har vi sorterat utifrån fyra underkategorier: *diskussionsbaserad undervisning*, *multimediebaserad undervisning*, *lärarstrategier och stödstrukturer* samt *elevcentrerad undervisning*. De forskningsmaterial vi identifierade under kategorin utmaningar har också sorterats utifrån underrubriker: *sociala medier*, *(O)balanserad undervisning* och *svårigheter med att elevcentrera undervisningen*.

Vi har sammanställt resultatet genom att ta stöd i vår kategorisering som nämns ovan. I nästa kapitel presenterar vi först de undervisningsmetoder/arbetssätt som identifierats och därefter

presenteras utmaningarna. Sedan, i det avslutande kapitlet, kommer resultatet att diskuteras med hjälp av Johanssons (2020) principer som vägleder utformningen av digitala källkompetens och Stymnes (2020) definition om ämnesdidaktik och begreppen förförståelse och stöttning.

3.4 Metoddiskussion

Vår litteraturstudie har genomförts genom att systematiskt söka efter studier, undersöka och granska innehållet för att sedan kunna sammanställa resultatet (Barajas et al., 2013). Vårt arbete bygger på analyser av ett begränsat antal studier, som vi anser haft ett innehåll av god kvalitet. Dock hade vi önskat att det funnits mer material kring lågstadiet, eftersom det har varit vårt huvudfokus. Resultatet av vår studie anser vi utökar lärares kunskaper i undervisning om digital källkompetens både i lågstadiet, mellanstadiet och högstadiet. Även fast flera av studierna riktas mot de högre årskurserna har vi försökt generaliserat resultatet in i lågstadieundervisningen, för att visa på att arbetet också kan genomföras där. Vi anser att det finns goda möjligheter för lärare att ta stöd och råd i vår studie, för att få nya insikter och kunskaper hur de kan arbeta med digital källkompetens. Däremot bidrar inte litteraturstudien med någon manual för hur lärare ska arbeta eller förhålla sig till ämnet, men kan eventuellt tillföra ny information och kunskap. Vidare känner vi oss nöjda med valet av analysformat eftersom vi upplever att det har underlättat läsningen och sammanställningen.

Innehållsanalysen har även bidragit till att arbetets tillförlighet har ökat, eftersom vi har funnit material som besvarat på våra frågeställningar vilket har lett till att innehållet blivit relevant (Lindgren et al., 2014).

4 Resultatredovisning

I detta kapitel kommer resultaten från de studier som undersöks i uppsatsen att sammanställas. Vi kommer att redovisa studiernas resultat utifrån vilka typer av undervisningsmetoder och arbetssätt vi funnit. Vi redovisar även vilka utmaningar som finns för lärare i undervisningen om digitala källkompetens, med inriktning på källkritiskt tänkande och sociala medier.

4.1 Undervisningsmetoder och arbetssätt

Denna uppsats undersöker undervisningsmetoder och arbetssätt som beskrivs i litteraturen. Utifrån resultatet av studierna berör vår uppsats fyra olika kategorier av undervisningsmetoder och arbetssätt som är: *diskussionsbaserad undervisning*, *multimediebaserad undervisning*, *lärarstrategier* och *elevcentrerad undervisning*.

4.1.1 Diskussionsbaserad undervisning

Under denna kategori tillhör de studier som uppmärksammar och poängterar att samtal och diskussioner i olika former kan bidra till att stärka elevers digitala källkompetens.

I flera studier framkommer det att en *diskussionsbaserad undervisning* kan vara givande och utvecklande för elevers digitala källkompetens. I en forskningsöversikt av Skolforskningsinstitutet (2020) undersöks undervisning om kritiskt tänkande och källkritik i samhällsorienterade ämnena i årskurserna 7-9. Översikten sammanfattar studier från hela världen, men majoriteten av materialet kommer från USA. En undervisningsmetod som Skolforskningsinstitutet rekommenderar är diskussionsbaserad undervisning. Diskussionsbaserad undervisning handlar om att involvera eleverna i diskussioner som sker i både helklass och i mindre konstellationer. Genom en diskussionsbaserad undervisning får eleverna möjlighet att utveckla sin analytiska, självreflekterande och argumenterade förmåga. Vidare visar översikten att diskussionsbaserad undervisning kan ha god effekt på elevernas förmåga att självständigt kunna reflektera och utveckla ett källkritiskt tänkande (Skolforskningsinstitutet, 2020).

I en studie av Simon Hjort (2014) framkommer ett likande resultat. Författaren undersöker hur lärares förhållningssätt till elevers kritiska tänkande kan utvecklas i konkreta undervisningssammanhang. Studien är etnografisk inspirerad och baseras på fältanteckningar från observationer och intervjuer. Sammanlagt har 16 observationer och intervjuer genomförts, med två gymnasielärare i samhällskunskap och filosofi. I studien framkommer det att lärares interaktion med en diskussionsbaserad undervisning är att den ska vara givande för elevers utveckling av källkritiskt tänkande. Ett genomgående resultat är att källkritiskt

tänkande kommer till uttryck i klassrummet genom diskussioner mellan lärare och elever, samt elever emellan. Författaren menar att det är genom diskussioner och samtal som eleverna får möjlighet att undersöka antagande eller idéer på olika vis. Detta sker genom att frågor väcks, argument för- och emot lyfts fram, belysningar görs ur olika perspektiv och en analys eller problematisering kan manifesteras (Hjort, 2014).

I en studie av Catarina Schmidt och Marianne Skoog (2019) fokuserade forskarna på lärares och elevers användning av textresurser online- och offline. Syftet med studien var att undersöka hur textuella resurser används och vilka kritiska arbetsätt som uppkommer för lärare och elever i olika undervisningssammanhang. I studien deltog två svenska skolor och arbetet genomfördes i två olika klasser i årskurs sex, som innehöll 23 elever i respektive klass. Till grund för analysen ligger 24 videoinspelningar av lektioner och observationsanteckningar. Även denna studie visar att en diskussionsbaserad undervisning är grundläggande och avgörande för att elever ska få möjlighet att utveckla ett källkritiskt tänkande. Forskarna framförde att det var när eleverna ställde genuina frågor eller gav respons till deras lärare eller kamraters reflektioner som kritiska förmågor utvecklades genom undervisningen. Vidare visade studien att det är viktigt och betydelsefullt att undervisningen innehåller lärarledda diskussioner och dialoger, eftersom det kan leda till transformativt lärande i förhållande till att utveckla elevers kritiska förhållningssätt och tänkande (Schmidt & Skoog, 2019).

Ett likartat resultat framkommer i litteraturstudien av Geert ten Dam och Monique Volman (2020) som beskriver hur olika strategier kan förbättra elevers källkritiska tänkande. Sammanlagt läste de 55 olika studier, som var sammanfattningar av rapporter, artiklar och bidrag till olika böcker. Syftet med litteraturstudien var att undersöka hur källkritiskt tänkande kan utvecklas och förbättras. Likaså visar författarnas resultat att en diskussionsbaserad undervisning, som erbjuder eleverna att få samtala och samarbeta med varandra, är viktigt för deras utveckling av källkritiskt tänkande. I studien framkommer det att kooperativt lärande och gruppdiskussioner ökar förmågan och kompetensen för källkritiskt tänkande, samt att det även främjar för högre resonemang eftersom eleverna får ta del av andras erfarenheter och tankar vilket kan vidga deras perspektiv. Författaren rekommenderar att lärare bör vara flexibla när det kommer till grupparbeten, samt vara medvetna om att elever har olika tillvägagångssätt och arbetar på skilda sätt (Dam & Volman, 2020).

De studier som redovisats här har alla uppmärksammat att en diskussionsbaserad undervisning kan ha god effekt på elevers källkritiska tänkande. Flera studier visar att samtal och diskussioner i olika konstellationer kan medföra ett utvidgat perspektiv. Det är genom

samtal och större resonemang som eleverna får ta del av andras kunskaper, uppfattningar och tankar. Eleverna kan också utveckla självreflekterande, analytiska och argumenterande förmågor genom en diskussionsbaserad undervisning vilket kan vara positivt för deras utveckling i ett källkritiskt tänkande.

4.1.2 Multimediabaserad undervisning

I den här kategori presenteras de studier som visar att arbete med sociala medier och andra digitala informationskällor är viktiga i undervisningen. Det framkommer även hur arbetet kan genomföras och vilka fördelar en multimediabaserad undervisning har för elevers digitala källkompetens.

I flera studier framkommer det att en *multimediabaserade undervisningsmetod* kan vara meningsfullt för elevers utveckling av ett källkritiskt tänkande. I forskningsöversikt från Skolforskningsinstitutet (2020) har analyser genomförts för att undersöka vilken betydelse undervisningsmetoder har på elevers källkritiska tänkande. En multimediabaserade undervisning innebär att lärare använder sociala medier eller andra nyhetskällor i undervisningen för att utveckla och arbeta med elevers källkritiska tänkande. I översikten framkommer det att en multimediabaserad undervisning med hjälp av olika stödstrukturer kan stödja elevers självreflekterande förmåga, samt att undervisningsmetoden även har en god effekt på elevernas utveckling av källkritiskt tänkande (Skolforskningsinstitutet, 2020).

Likande resultat framkommer i Emmy Johansson Rings (2015) studie som undersöker hur samhällskunskapslärare i sin undervisning möter och granskar ny information och kunskap. För att undersöka detta har sammanlagt nio lärare intervjuats i årskurserna 6-9. Skolorna som deltagit i studien ligger i olika delar av Sverige och har olika socioekonomiska förutsättningar. Studien visar att det är betydelsefullt för elever att granska och värdera sociala medier och dess informationsspridning. Elevers intresse och nyfikenhet för sociala medier är stort och det kräver att eleverna får möjlighet att utveckla förmågan att kritiskt granska och värdera mängden information de tar del av. Författaren rekommenderar lärare att med hjälp av en multimediabaserad undervisning, som innehåller granskning och undersökning av sociala medier och andra digitala nyhetsflöden, motivera eleverna att utveckla deras källkritiska tänkande. Det rekommenderas även att undersöka texter och bilder från skilda massmedier med eleverna så de får redskapen för hur de kritiskt granskar massmedier och dess innehåll (Johansson Ring, 2015).

I en studie av Skolinspektionen (2018) undersöks hur undervisningen om ett källkritiskt förhållningssätt genomförs i samhällskunskap- och svenska undervisningen. Studien innehåller intervjuer och observationer med lärare, rektorer och elever i årskurs 7-9. Framst har lärare i årskurs nio intervjuats och sammanlagt har 30 skolor deltagit i studien. Även i denna studie rekommenderar författaren lärare att använda en multimediebaserad undervisning. Ett källkritiskt förhållningssätt är inte enbart relevant och viktigt i text, utan även i olika sociala medier eller rörligt material. Eftersom konsumtionen av sociala medier och rörligt bildmaterial ökar, behöver elever också få möjlighet till att utveckla förmågan att granska annat material än text. Studien visar att många eleverna utgår från bilder eller annat rörligt material i deras informationssökningar vilket medför att eleverna behöver få undervisning i hur de kritiskt granskar andra informationstyper än enbart text (Skolinspektionen, 2018).

Ett liknande resultat framkommer i fallstudien av Amy Chapman och Holly Marich (2020) som studerar hur mediaplattformen Twitter användas i undervisningen för att utveckla elevers medborgerliga kunskaper och förmågor. Forskarna använde sig av semistrukturerade intervjuer och fallstudien utgick från två lärare på olika skolor i USA, varav en lärare undervisade i grundskolans yngre år och en på gymnasiet. Studien visar att lärarnas användning av Twitter i undervisningssammanhang kunde bidra till att eleverna fick interagera med andra, samt att de fick reflektera över andras synsätt och perspektiv. Genom lärarens användning av Twitter i undervisningen fick eleverna granska och värdera sociala mediers trovärdighet, vilket författarna menar bidrog till att eleverna fick kunskaper kring människor skilda användning av sociala medier. Spridning av information kan därav både vara tillförlitligt och falsk, vilket blev tydligt för eleverna under deras sökningar i Twitter. Forskarna rekommendera lärare att använda sig av Twitter i sina undervisningsmetoder för att förse elevers behov och lärandemål (Chapman & Marich, 2020).

En annan studie som tog upp användningen av Twitter var fallstudien av Amy Chapman & Christine Greenhow (2021), som undersökte tre gymnasielärares erfarenheter av att använda Twitter i samhällskunskapsundervisningen. Syftet med fallstudien var att utvidga kunskapen och forskningen kring användningen av sociala medier i undervisningen. Författarna använde sig av en kombination av fenomenologisk och kvalitativ fallstudie för att undersöka meningen av Twitters användning i samhällskunskap och för att utvärdera lärarnas reflektioner och didaktiska val. I studien framkommer det att lärarna använde sig av en multimediebaserad undervisning genom att undervisa eleverna om Twitter. Eleverna fick använda sig av Twitter

för att undersöka och granska olika källor. Läraren erbjöd eleverna kunskaper i hur de delvis kontaktar politiker, statsmän och industriledare för att de skulle känna meningsfullhet kring deras källkritiska tänkande. Eftersom viktiga personer i samhället möjligtvis kommer läsa elevernas meddelanden eller inlägg. Vidare visar studien att detta arbetssätt kan ha god effekt på att eleverna kan lära sig att analysera information kritiskt, eftersom uppgiften kräver att eleverna ska kritiska granska personers inlägg på Twitter för att värdera dess trovärdighet (Chapman & Greenhow, 2021).

I en studie av Dorotea Frank Kersch och Mellinee Lesleys (2019) framkommer det också att en multimediebaserad undervisning kan ha en god effekt på elevers utveckling av källkritiskt tänkande. Författarna har arbetat fram ett ramverk som stöd för lärare i deras arbete med källkritiskt tänkande, utifrån dagens föränderliga samhälle med informationsflöden som är större och osäkrare än tidigare. Ramverket utgår från två skilda länder, Brasilien och USA och består av sex principer som är beroende av varandra. Ramverket rekommenderar lärare att undervisa och utbilda eleverna i källkritiskt tänkande med hjälp av en multimediebaserad undervisning. Eftersom sociala medier idag är en plattform som både kan sprida ilska och felaktigheter, krävs det att lärare ger eleverna kunskaper som bidrar till medvetenhet. Ramverket visar att lärare behöver ge eleverna utrymme att få ventilera och diskutera vardagliga upplevelser, eftersom det bidrar till att eleverna utvecklar ett källkritiskt tänkande mot massinformation som finns i deras vardag (Frank Kersch & Lesleys, 2019).

I en studie av Carolina Martinez (2019) finns ett likande resultat. Författaren undersöker hur fritidslärare arbetar för att främja elevers kritiska digitala källkompetens med hjälp av en multimediebaserad undervisning. Studiens huvudfokus har varit på en aspekt av digital källkompetens vilket var kritisk tänkande kring internetannonsering. Studien är baserad på 20 intervjuer med svenska fritidslärare. Resultatet visar att det finns flera möjligheter att en multimediebaserad undervisning kan främja elevers digitala källkompetens. Ett arbetssätt är att granska källor tillförlitlighet, genom att diskutera källors information på internet för att göra eleverna medvetna om att fakta kan vara både falsk och manipulerad. Detta sker genom att läraren erbjuder eleverna de redskap de behöver för att granska och värdera källornas tillförlitlighet. Ett annat arbetssätt är fotomanipulation, som handlar om att involvera eleverna i hur de kan ändra och förvandla foton. Detta kan medföra att eleverna lär sig att även foton och bilder kan vara manipulerade för att väcka en viss känsla. Studien visar att mediaproduktion är ett effektivt sätt för lärare att undervisa elever i digital källkompetens (Martinez, 2019).

De framkommer av de studier som presenterats ovan att en multimediebaserad undervisning uppmärksammas av flera forskare. Ungas användning av sociala medier ökar och undervisningen i skolan behöver därför utformas på så sätt att eleverna får vetskap om hur de ska hantera källor. Utbildning i granskning och undersökning av källors tillförlitlighet medför en medvetenhet kring förståelse av att fakta också kan vara falsk och manipulerande. Sammanfattningsvis uppmärksammas sociala medier och andra digitala informationskällor att användas i undervisningen för att utveckla elevers digitala källkompetens.

4.1.3 Lärarstrategier och stödstrukturer

Studierna som presenteras under denna kategori uppmärksammar olika lärarstrategier och stödstrukturer som kan vara viktiga att ha i åtanke som lärare när de ska utforma sin undervisning i digital källkompetens.

Flera studier visar att olika former av *stödstrukturer* i undervisningen har betydelser för att stärka elevers källkritiska tänkande. Syftet med stödstrukturer i undervisningen är att lärare ska använda dem för att stödja, vägleda och utmana eleverna i deras källkritiska tänkande. I forskningsöversikten från Skolforskningsinstitutet (2020) visar resultatet att *hårda och mjuka stödstrukturer* kan ha god effekt i undervisningen om källkritiskt tänkande. Hårda stödstrukturer planeras i förväg och fokuserar exempelvis på olika instruktioner kring hur eleverna ska förhålla sig i undervisningen. Mjuka stödstrukturer är mer situationsanpassade och fokuserar på vägledning och stöttning i konkreta situationer. Det framkommer i översikten att stödstrukturerna är till för att stödja eleverna, men att syftet är att de successivt ska kunna arbetas bort eftersom målet med dem är att eleverna själva ska kunna applicera dem i flera och nya sammanhang (Skolforskningsinstitutet, 2020).

Ett likande resultat framkommer i Hjorts (2014) studie om kritisk tänkande i klassrummet. Författaren beskriver både hårda och mjuka stödstrukturer som viktiga i undervisningen, men att mjuka stödstrukturer eventuellt rekommenderas mer. Hårda stödstrukturer kräver mer planering och övervägande vilket författaren menar också ställer högre krav på lärarna. Mjuka stödstrukturer är däremot mer situationsanpassade och därav mer lättillgängliga och användbara i undervisningen. Dock menar författaren inte att hårda stödstrukturer är oväsentliga, men att mjuka stödstrukturer eventuellt kan tillföra mer stöd för specifika behov som uppstår i oplanerade situationer (Hjort, 2014).

En likande uppfattning angående stödstrukturers betydelse i undervisningen beskrivs i Johansson Rings (2015) studie, som undersöker samhällskunskapslärares bemötande av ett

föränderligt samhälle. Även denna studie visar att eleverna behöver erbjudas stöd i undervisningen för att utveckla ett källkritiskt tänkande. Speciellt rekommenderar författaren lärare att använda sig av strukturerade och reflekterande frågor i undervisningen, för att utmana och stötta eleverna i deras källkritiska tänkande. Vidare visar studien att språket har stor betydelse för elevers utveckling av ett källkritiskt tänkande. Detta innebär att lärare behöver erbjuda elever stöttning i undervisningen och att de engagerar eleverna att diskutera och analysera över obekanta och svåra begrepp gemensamt (Johansson Ring, 2015).

I Frank Jacobson Harris (2008) artikel diskuteras olika arbetsätt och lärarstrategier som lärare kan använda sig av i sin undervisning. Artikeln fokuserar på barn och ungdomar och syftar till att lyfta fram arbetsätt som kan användas i undervisningen för att utveckla elevers källkritiska tänkande. Författaren rekommenderar lärare att använda sig av situationsbaserad undervisningen kring källkritiskt tänkande. Detta innebär att lärandet ska ske över tid och appliceras i kontexter som passar in och kan ske ämnesöverskridande. Författaren menar att detta är ett effektivt heuristiskt arbetsätt som leder till goda möjligheter för elever att utveckla sitt källkritiska tänkande. Vidare rekommenderar författaren lärarna att använda sig av olika checklistor, som är till för att vägleda och stötta eleverna i deras källkritiska tänkande. Dessa checklistor är inte till för ja- och nej frågor, utan snarare mer för de didaktiska frågorna såsom vad, hur, varför och vem då det kan leda till djupare och reflekterande tänkesätt (Jacobsson Harris, 2008).

De studier som presenteras här har alla uppmärksammat stödstrukturers betydelse i undervisningen. Flera forskare har påpekat att hårda och mjuka stödstrukturer är centrala delar i undervisningen, men att mjuka stödstruktur är mer lättillgängliga och situationsanpassade och därav mer användbara. Vidare uppmärksammas att reflekterande frågor, diskussioner om obekanta begrepp och checklistor har inverkat positivt på utvecklingen av källkritiskt tänkande. Slutsatsen är att stödstrukturer kan ha en god effekt i undervisningen, men att syftet är att det successivt ska arbetas bort med tiden.

4.1.4 Elevcentrerad undervisning:

Denna kategori rymmer studier som fokuserar på att arbetet med digital källkompetens ska relateras och kopplas till elevernas vardag. Dessutom fokuserar undervisningen på elevernas kunskaper och intressen för att de ska få utrymme i undervisningen.

I flera studier framkommer det att en *elevcentrerad undervisning* gynnar eleverna i deras utveckling av ett källkritiskt tänkande. I en artikel av Dam och Volman (2020) beskrives olika

undervisningssammanhang som kan bidra till elevers källkritiska tänkande. Författarna beskriver att undervisningen bör innehålla ämnen och material som relateras till elevers vardagliga situationer, för att motivera och stimulera dem. Artikeln visar att elevers dagliga vardagssituationer är en grundläggande aspekt i undervisningen eftersom det är betydelsefullt för dem att läraren undervisar om samhällsproblem som de kan relatera till. Vidare rekommenderar författarna att undervisningen behöver anpassas och utformas så att den passar elevernas utvecklingsnivå, för att de ska förstå och relatera till undervisningen (Dam & Volman, 2020). Likande resultat framkommer i en artikel av Jacobsson Harris (2008), som diskuterar olika möjligheter med att undervisa eleverna i källkritiskt tänkande. Författaren rekommenderar lärare att utgå från eleverna och källor som är kopplade till deras vardag, för att det möjligtvis kan minska skillnaderna från hur elever lär sig i skola och utanför. Lärarna kan därför bättre förstå hur eleverna använder digitala medier och utnyttja dessa vanor i sin undervisning. Detta medför även att undervisning om trovärdighet får en bättre chans att placeras i ett sammanhang som blir meningsfullt för eleverna. Artikeln visar att det är väsentligt för lärare att utgå från en elevcentrerad undervisning som syftar till elevernas tankar och idéer kan få inverkar på undervisningen (Jacobsson Harris, 2008).

Liknande resultat framkommer i Thomas Nygrens et al., (2019) artikel som undersöker om vad, hur och var en mer trovärdig information är utspridd hos unga elever. Studien är baserad på ett projekt, som undersökte och studerade ungas användning av nyhetsflöden. Sammanlagt undersöktes 2644 elevers användning av nyhetsflöden, elevernas åldrar varierade mellan 16-19 och svenska skolor deltog i projektet. Utifrån ett undervisningsperspektiv kom författarna fram till att det är centralt att studera vilka sammanhang och innehåll eleverna behöver för att förstå och ta till sig information. Artikeln visar att undervisningen behöver vara anpassad till elevers vardagliga liv och intressen vilket gör att det behövs en mer detaljerad och empiriskt baserade förståelse för dagens nya mediasituation, för att kunna utforma en undervisning som relateras till elevernas nuvarande och framtida vardag. Med hjälp av elevers förkunskaper kan lärare utforma en elevcentrerad undervisning som kan bli givande för deras utveckling av källkritiskt tänkande, eftersom de kan relatera till innehållet (Nygren et al., 2019).

I en studie med Skolinspektionen (2018) framkommer det också att en elevcentrerad undervisning kan vara betydelsefull. Studien visar att undervisningen i källkritiskt tänkande behöver relateras till elevernas vardag och deras digitala miljöer. Därför rekommenderar Skolinspektionen lärare att utforma sin undervisning utifrån de sociala medier och olika informationskällor eleverna dagligen använder sig av, för att på så sätt kunna motivera dem i

undervisningen. Men också för att det ska vara relevant för dem i deras vardag och för att de ska ha möjligheten att orientera sig i källor de är bekanta med, vilket författarna hävdar främjar deras inläring och utveckling (Skolinspektionen, 2018).

Sammanfattningsvis finns det flera studier som uppmärksammar att en elevcentrerad undervisningen kan ge god effekt på elevers källkritiska tänkande. En undervisning som är anpassad och relateras till elevers vardag och intressen, är betydelsefullt för att motivera dem till ett källkritiskt tänkande.

4.2 Utmaningar

I uppsatsen har vi också undersökt vilka utmaningar lärare möter i sin undervisning om digital källkompetens. Utifrån resultatet kommer vi att kategorisera de identifierade utmaningarna i tre olika underkategorier: *sociala medier*, *(O)balanserad undervisning* och *svårigheter med att elevcentrera undervisningen*.

4.2.1 Sociala medier

Under denna kategori presenteras de studier som fokuserar på utmaningar som tillkommer för lärare kring användningen av sociala medier i undervisningen.

I flera studier framkommer det att undervisningen om *sociala medier* kan vara utmanade för lärare i deras arbete att stärka elevers källkritiska tänkande. I en studie av Skolinspektionen (2018) har flera skolbesök genomförts som syftat till att undersöka hur undervisning i källkritiskt tänkande utformas. Resultatet visar att elever i dagens skolverksamhet oftast uppfattas som en generation som är född i den digitala världen, vilket innebär att de betraktas kunna använda sig av sociala medier och effektivt göra fler saker samtidigt. Däremot betyder det inte att eleverna utvecklat ett källkritiskt tänkande och kan avgöra källors trovärdighet, vilket Skolinspektionen menar kan bli utmanande för lärare ifall de förutsätter det i sin undervisning (Skolinspektionen, 2018). Ett liknande resultat framkommer i forskningsöversikten från Skolforskningsinstitutet (2020). Översikten visade att det kan innebära en utmaning för lärare att undervisa om källkritiskt tänkande i sociala medier, eftersom eleverna söker och finner informationen själva. Författarna rekommenderar därför lärare att erbjuda eleverna stöd och strategier i hur de sorterar och hanterar önskad och oönskad information (Skolforskningsinstitutet, 2020).

Likande resultat finns i Jocelyn Nettlefold och Kathleen Williams (2021) artikel om utmaningar och möjlighet i nyhetsmedia. Syftet med artikeln var att undersöka hur lärare i Australien använder sig av nyhetsmedia samt deras synsätt på news literacy (som handlar om

människors kompetens i att värdera och analysera nyhetsflöden) i sin undervisning. Författarna använde en enkät för att förstå mer om hur lärare använder digitala medier och betydelse av nyheter i undervisningen. Sammanlagt deltog 172 lärare i enkäten. Resultatet visar att flera lärare upplever att de har bristande kompetens när det gäller att granska och orientera sig i den digitala världen, vilket begränsar dem i att utforma en undervisning som blir tydlig och utvecklande för eleverna. Vidare visar studien att flera lärare upplever det utmanande i att undervisa elever i källkritiskt tänkande eftersom elevernas brist på kunskap och engagemang till att vara källkritiska ständigt minskar med åren (Nettlefold & Williams, 2021).

En annan utmaning kring undervisningen i sociala medier beskriver Nygren et al., (2019) i sin artikel om trovärdigheten i ungas nyhetsflöden. Författarna menar att det finns tendenser till att elever hämtar information från sidor med gratis tillgång. Det kan tolkas som att eleverna inte är intresserade av nyheter av kvalité, eftersom de enbart tar del av information som är lättillgängligt och gratis. Men det kan också tolkas som att eleverna har intresse för nyheter med god kvalitet, men att de inte har ekonomiska förutsättningar för de nyheter som har betalningsväggar. I artikeln framkommer det att nyhetstidningar med betalningsväggar anses ha en högre tillförlitlighet än de utan, vilket leder till att det bara är de elever med prenumerationer som har tillgång till dem. Detta är en demokratisk utmaning eftersom alla invånare ska ha samma tillgång till nyheter av god kvalitet. För närvarande är det en ”digital medie klyfta” mellan unga med och utan tillgång till trovärdiga nyheter, vilket mycket väl kan bidra till att andra digitala klyftor ökas på grund av sociala situationer (Nygren et al., 2019).

I artikel av David McGillivray et al., (2016) framkommer det ett likande resultat. Författarna undersöker vilken roll digitala medier har i ungas tillvaro och bygger på material från en fallstudie, samt från olika workshops med både elever och lärare i grund- och gymnasieskolan. Sammanlagt involverade workshoppen 57 olika skolor i Skottland, varav 585 elever och 57 lärare deltog. I artikeln framkommer det stora skillnader i skolornas tillgång till ljud- och videoutrustning. Flera deltagare i workshoppen beskriver att de känner att utrustningen är begränsade och att skolorna inte alltid har tillgång till internettuppkoppling, vilket blir en utmaning i undervisningen. Ytterligare framkommer det i artikeln att lärarna upplever brist i sin kompetens och självförtroende när det kommer till undervisning i sociala medier, vilket bidrar till att de upplever en rädsla och osäkerhet i att undervisa om det (McGillivray et al., 2016).

De studier som redovisats ovan har alla uppmärksammat flera utmaningar i undervisningen om digital källkompetens med användningen av sociala medier. Sammanfattningsvis är ett gemensamt resultat att många lärare upplever en brist i sin kompetens som medför en osäkerhet i undervisningen om sociala medier. Förutom det betraktar många lärare eleverna som digitala användare och omedvetet förlitar sig på att de kan avgöra källors trovärdighet, vilket kan bli problematiskt.

4.2.2 (O)balanserad undervisning

Studier som presenteras under denna kategori fokuserar på vilka utmaningar det är för lärare att utforma en balanserad undervisningen som både utmanar och utvecklar elevers digitala källkompetens

Att kunna utforma en *balanserad undervisning* framkommer i flera studier som utmanande och svårt. I en studie av Hjort (2014) har ett genomgående intresse i studien också varit att studera och undersöka utmaningar som lärare möter i sin undervisning om källkritiskt tänkande. Studien visar att det finns utmaningar i att utforma en balanserad undervisning som både erbjuder eleverna en tydlig och styrd vägledning i sitt källkritiskt tänkande, men som också ger dem tillräckligt med utrymme för egna ställningstagande. Det är en utmanande avvägning för lärare att kunna avgöra hur mycket stöd eleverna behöver för att utveckla förmågan av ett källkritiskt tänkande. Vidare visar studien att flera lärare upplever det utmanande i att utforma en undervisning som bidrar till tänkande snarare än tyckande. Alltså att lärare framförallt inte vill uppfattas som partiska av sina elever eller att deras åsikter färgar undervisningen (Hjort, 2014).

Ett liknande resultat framkommer i Skolforskningsinstitutet (2020) forskningsöversikt. Översiktens resultat visar att det finns flera aspekter av att det är utmanande att utforma och undervisa elever i källkritiskt tänkande. Det är utmanande för lärare att utforma och genomföra en balanserad undervisning som både erbjuder livliga debatter och eftertänksamma samtal. Ett källkritiskt tänkande kräver en djupare reflektion vilket ställer krav på att lärare får alla elever delaktiga och engagerade i klassrumsdiskussioner. Eftersom det finns en stor risk att allt för djupa och fria diskussioner även kan medföra att elevers egna tyckande står i centrum, snarare än ett kritiskt tänkande. Vidare visar resultatet att det kan vara utmanande att en relativt noggrann och genomtänkt undervisningsplan, kan resultera i ett svagt resultat efter flera månaders undervisning. Därmed blir det utmanande för lärarna att kunna utvärdera och förändra sin undervisning om så krävs (Skolforskningsinstitutet, 2020). På ett likande sätt

beskriver Dam och Volman (2020) utmaningar i lärares arbete med källkritiskt tänkande. Författarna menar att det är svårt att bedöma elevers kunskaper i hur de kan granska, värdera och tolka källors trovärdighet vilket medför svårigheter för lärare i att kunna utvärdera och förändra undervisningsmetoder och arbetssätt som inte bidrar till berikande kunskaper (Dam & Volman, 2020).

De studier som redovisats ovan har alla poängterat att det finns utmaningar i att utforma och genomföra en balanserad undervisning, som både erbjuder eleverna en tydlig styrning och utrymme för egna ställningstagande. Sedan framkommer det också att utvärdering av både undervisningsmetoder och elevers förmåga till ett källkritiskt tänkande är utmanande, vilket kan göra det svårt att veta om det krävs förändring i undervisningen eller inte.

4.2.3 Svårigheter med att elevcentrera undervisningen

Denna kategori rymmer studier som lägger tonvikt på att det är utmanande att utforma en undervisning som är elevcentrad och sammankopplad med elevernas vardag och intressen.

Det framkommer i flera studier att det finns flera utmaningar i att utforma en *elevcentrerad undervisning* i källkritiskt tänkande. I Jacobssons Harris (2008) artikel diskuteras flera utmaningar kring undervisningen om digital källkompetens med barn och ungdomar. Författaren menar att ungdomars utveckling kan bidra till hur de tillägnar sig information, men även på hur de granskar och söker fram den. Författaren uppmärksammar ungdomars olika faser och hur det medför utmaningar för lärarna i deras undervisning. En sådan fas kan kallas för ”rebell fas”, vilket innebär att ungdomar tenderar till att ”gå emot” auktoriteten vilket kan bli problematiskt och svårhanterat för lärare. Vidare lyfter författaren upp en utmaning kring att ungdomar oftast betraktas som digitala invånare, som kan orientera och använda sig av digitala instrument. Även om unga har goda kunskaper kring sociala medier och andra informationsflöden, betyder det inte att eleverna behärskar kunskaper som krävs för att vara kritiskt inställda till det som finns online. Sökmotorerna är dessutom svårhanterade, eftersom information kan variera och kräver flera olika sökstrategier för att hitta rätt. Detta ställer i sin tur krav på att lärare genomgående behöver visa elever hur de ska gå tillväga (Jacobsson Harris, 2008).

I artikeln av Mary Ann Fitzgerald (1999) framkommer det också att det är utmanande för lärare med en elevcentrerad undervisning. Artikelns syfte var att synliggöra utmaningar genom att utvärdera information, samt att ge lärare stöd i arbetet och hur de kan bemöta dessa utmaningar. En utmaning som framkommer i artikeln är lärares avvägning av ålderns

lämplighet hos eleverna och när de anses som tillräckligt mogna för viss typ av information. Eftersom skolan utbildar eleverna i att de behöver utvärdera och granska information, behöver de också göra eleverna medvetna om att vissa personer ljugar under olika omständigheter. Författaren menar att det är utmanande för lärare att avgöra när det är lämpligt att lära eleverna om att vissa ljugar, eftersom många lärare och föräldrar vill uppmuntra elever att lita på vuxna och deras auktoritet, vilket diskussioner kring lögn eventuellt kan motsträva. Men det framkommer i artikeln att eleverna får bevittna lögn, fiktioner och fantasier i många olika typer av digitala medier dagligen. Författaren lyfter upp detta som ett problem som behövs diskuteras och studeras, för att kunna besvara och utveckla det i framtiden (Fitzgerald, 1999).

Sammanfattningsvis finns det flera studier som uppmärksammas utmaningar i att utforma en elevcentrerad undervisning. Det framkommer att unga elever anses som digitala invånare som kan orientera sig i digitala informationskällor, men det medför inte att de automatiskt kan behärska dem källkritiskt. Det framkommer även utmaningar i att avgöra ålderns lämplighet och när eleverna behöver bli medvetna om lögn och falskhet.

5 Slutsatser och avslutande diskussion

Vi kommer i detta kapitel att presentera de viktigaste slutsatserna i vår litteraturstudie. Syftet har varit att sammanställa och diskutera tidigare forskning om vilka undervisningsmetoder och arbetssätt som lärare använder sig av, samt vilka utmaningar lärare stöter på i undervisningen om digital källkompetens. Vi kommer även att diskutera om Johanssons (2020) principer, som tidigare nämnt i kapitel 2 och utifrån dem diskutera vårt resultat. Vidare kommer vi med hjälp av Stymnes (2020) ämnesdidaktiska resonemang att motivera för hur det går att implicera undervisningsmetoderna och arbetssätten till lågstadiet.

Vi har identifierat fyra olika undervisningsmetoder som alla på ett eller annat sätt varit gynnsamma för elevers utveckling av digital källkompetens. Sammanfattningsvis kan vi konstatera att diskussioner och reflektioner i samband med andra, granskning av annat material än enbart text och olika stödstrukturer och strategier kan ha god effekt på elevers inläring av digital källkompetens. Vidare har vi identifierat flera utmaningar med att planera, utforma och genomföra en undervisning om digital källkompetens. Resultatet visar att lärare upplever en viss oro kring deras kompetens i sociala medieundervisningen och i att utforma en undervisning som både ger utrymme för vägledning och stöttning samt egna ställningstaganden. Dessutom betraktas många elever som digitala invånare, som effektivt kan orientera sig i digitala miljöer. Dock förutsätter det inte att de har utvecklat en källkritisk förmåga och behöver därför stöd och vägledning vilket lärare behöver vara medvetna om.

5.1 Själreflektion

Idag finns det en risk i att unga inte reflekterar över hur sociala medier eller andra digitala informationskällor kan påverka deras uppfattningar, vilket gör att principen självreflektion en viktig förmåga att utveckla i samhällskunskapsundervisningen. Själreflektion handlar om att eleverna ska utveckla en medvetenhet och förståelse för källors tillförlitlighet, genom undervisningssammanhang som erbjuder diskussion och reflektion (Johansson, 2020, s. 3-4). Vi har kunnat identifierat Johanssons (2020) princip självreflektion, både indirekt och direkt i flera av våra studier. Bland annat uppmärksammar Skolforskningsinstitutet (2020) att diskussioner och reflektioner i olika konstellationer kan bidra till att elever utvecklar förmågan av självreflektion. Vi kan se ett liknande resultat i Hjorts (2014) studie som också lyfter upp betydelsen av diskussioner i undervisningen. Genom att elever får undersöka andras uppfattningar och antagande via samtal i olika konstellationer, får de ett bredare perspektiv vilket också utvecklar deras självreflektion. I litteraturstudien av Dam och Volman (2021)

uppmärksammas också diskussioner och reflektioner i undervisningen. Författarna menar att ett källkritiskt tänkande utvecklas i relation till gruppdiskussioner och kooperativt lärande, vilket vi även menar kan bidra att elevernas förmåga av självreflektion utvecklas.

Således synliggörs ett samband mellan självreflektion och en diskussionsbaserad undervisning, som har ambitionen att erbjuda elever att samtala och diskutera med andra. Det finns många fördelar med en diskussionsbaserad undervisning som bidrar med digital källkompetens i den mån att undervisningen sker åldersanpassat och i olika konstellationer. Det vill säga att undervisningen bland yngre årskurser behöver mer planering, stöttning och vägledning i undervisningen, vilket det eventuellt inte behövs på samma sätt i äldre årskurser. Å ena sidan kan förmågan av självreflektion utvecklas och ta form i en diskussionsbaserad undervisningen, eftersom eleverna får reflektera och analysera över andras uppfattningar och tankar. Å andra sidan kan en diskussionsbaserad undervisning bli problematiskt eftersom den både kräver stöttning och eget ansvarstagande. Det behövs åtanke och engagemang i att inkludera alla elever i samtalen, för att alla ska utmanas och utvecklas. Hur säkerställs det att alla elever kommer till tals? Eller att diskussionerna bidra till individers olika behov och utveckling? Med det sagt finns det möjligheter för att en diskussionsbaserad undervisning bidrar till elevers utveckling av självreflektion, men att det krävs stöttning och vägledning från lärare för att göra det möjligt.

Stymne (2020) lyfter upp stöttning som en viktig aspekt i undervisningen. Författaren menar att stöttnings ska ske på en lagom nivå, som både vägleder och utmanar eleverna i deras lärande. Mot den bakgrunden finns det ett samband mellan begreppet stöttning och elevers utveckling av självreflektion i en diskussionsbaserad undervisning. Stöttnings blir extra viktigt i de yngre årskurserna, eftersom de behöver vägledning i hur de samtalar och reflekterar med andra. Lärare behöver vara tillgängliga för eleverna så att diskussionerna leder till att deras perspektiv utökas och att deras självreflekterande förmåga kan utvecklas. Med det sagt innebär det inte att stöttnings i äldre årskurser är av mindre betydelse, men att de yngre årskurserna eventuellt är i större behov av det. Därmed kan förmågan av självreflektion utvecklas och ta form i en diskussionsbaserad undervisningen, men det behövs åtanke och engagemang i hur stöttnings kan förse alla elevers olika behov.

Något som däremot kan bli problematiskt är att Johansson (2020) tydligt uppmärksammar att det kan finnas ett samband mellan elevers personliga intressen och deras utveckling av självreflektion och källkritiskt tänkande. Författaren menar att "Ungdomar som har förståelse för att de inte vet allt och som ger uttryck för nyfikenhet och öppenhet är helt enkelt bättre på

att granska källor” (Johansson, 2020, s. 3). Denna formulering visar på att elever med mindre nyfikenhet och intresse för informationskällor kan ha svårare att utveckla ett källkritiskt tänkande och på så sätt även självreflektion. Detta ställer även högre krav på att lärare kan utforma en undervisning som inspirerar och motivera eleverna till nyfikenhet och öppenhet, för att motverka att utveckling av källkritiskt tänkande upphör. Är det möjligt att motivera alla elever i ett klassrum som har skilda intressen? Eller är det snarare en fråga som bör debatteras?

5.2 Vaksamhet på vilseledande information

Vaksamhet på vilseledande information är en förmåga som Johansson (2020) menar att elever behöver få öva på i undervisningen. Det vill säga att eleverna behöver få vetskap och kunskap om att vissa källor har i avsikt att sprida falsk och manipulerande information. Denna princip har vi kunnat identifierat i flera av våra studier, både indirekt och direkt. I en studie av Johansson Ring (2015) uppmärksammas en undervisning som erbjuder eleverna att undersöka och granska sociala medier som är motiverande för deras utveckling av ett källkritiskt tänkande. Vi kan även se att denna undervisningsform ger elever möjlighet att vara vaksamma på vilseledande information, eftersom de behöver verifiera innehållet i sociala medier. Ett liknande resultat framkommer i Skolinspektionens (2018) granskning som uppmärksammar att elever behöver få granska annat material än enbart text. Genom granskning av sociala medier kan eleverna bli medvetna om att det finns innehåll som är vilseledande. Vi kan också se att Chapmans och Marich (2020) studie diskuterar en undervisning som kan främja vaksamhet på vilseledande information eftersom eleverna får undersöka, granska och värdera sociala mediernas trovärdighet.

Således kan elever få öva på Johanssons (2020) princip vaksamhet på vilseledande information genom en multimediebaserad undervisning, som bjuder in eleverna att öva på att söka, granska och värdera källors tillförlitlighet. Å ena sidan är denna princip i huvudsak värdefull för elevers utveckling av ett källkritiskt tänkande, eftersom de behöver få vetskap om att vissa källor inte är tillförlitliga. Å andra sidan kan principen vara till elevers nackdel, speciellt i de yngre åldrarna. Faktumet är att elever kan misstro eller förlora tilliten för lärarna eller andra viktiga personer i deras liv, ifall de i för tidig ålder får vetskap om att vissa människor avsiktligt sprider lögn. Detta är också något som flera forskare påvisat som utmanande för lärare (Fitzgerald, 1999). Med det sagt är det utmanande att avgöra ålderns lämplighet och när eleverna är redo för att övas på vilseledande information och inte.

Trots vissa utmaningar finns även goda möjligheter i att undervisa elever om vaksamhet på vilseledande information med hjälp av en multimediebaserad undervisning. I undervisningen får eleverna undersöka, granska och värdera digitala informationskällor för att se om de är tillförlitliga eller inte vilket Johanssons (2020) princip understryker. Detta arbetssätt kan vara givande och utvecklande för elever i de äldre årskurserna, eftersom de har förkunskaper i användning av sociala medier. Således kan Stymnes (2020) begrepp förförståelse ha betydelse i undervisningen med att elever ska utforska och undersöka vilseledande information. Det finns forskning som visar att barn och ungdomar idag är effektiva och duktiga på att orientera sig i sociala medier, vilket kan vara till fördel ifall lärare tar stöd och hjälp av deras förkunskaper i den multimediebaserade undervisningen (Internetstiftelsen, 2023). Därmed finns det goda möjligheter att elevers förförståelse ska kunna inkluderas i undervisningen i alla årskurser, men att det eventuellt behövs mer stöttning och vägledning bland de yngre åldrarna. Däremot ska elevers förförståelse inte vara grunden i undervisningen och att lärare ska förlita sig på det, utan snarare att lärare ska kunna ta stöd i elevernas förkunskaper för att utforma en undervisning som passar deras elevgrupp.

Ytligare ett tydligt samband finns mellan vaksamhet på vilseledande information och Stymnes (2020) begrepp stöttning. Stöttning kan göra det möjligt att genomföra en undervisning om digital källkompetens för de yngre åldrarna. Genom att läraren stödjer eleverna i deras utveckling och möjligtvis modellera med eleverna vid behov, kan de utveckla förmågor som att undersöka, granska och värdera vilket blir viktigt för att kunna vara vaksam på vilseledande information. Dock menar Stymne (2020) att det blir viktigt att eleverna inte får för lite stöd i undervisning så att lärandet sker enskilt, men samtidigt inte för mycket stöd så att det inte sker en utveckling. Stöttnigen gör det därav möjligt att undervisa om digital källkompetens i de yngre åldrarna, men att lärare behöver vara väldigt närvarande för eleverna. Lärarna kommer behöva förklara och förtydliga begrepp för eleverna, fakta hur de ställer sig kritiskt mot information, ge exempel på tillförlitliga källor och varför de är trovärdiga. Detta är kunskaper och egenskaper som eleverna förmodligen inte besitter i de yngre åldrarna och därför kräver det att läraren introducerar dessa förmågor för dem.

5.3 Avslutande diskussioner

Utifrån uppsatsen resultat synliggörs det att forskning om digital källkompetens i lågstadiet är minimalt. Betydelsen av digital källkompetens i samhällskunskapsundervisning har uppmärksamats och lyfts fram i flera studier. Dock saknas det forskning i större omfattning kring lågstadielever och hur arbete med digital källkompetens påverkar

samhällskunskapsundervisningen. Faktumet är att dagens samhälle är under ständig utveckling och utsätter människor för både önskad och oönskad information i olika former. Allt fler elever i yngre åldrar har idag tillgång till internet och sociala medier såsom exempelvis Youtube, Instagram och TikTok. Forskning visar att 9 av 10 lågstadielever effektivt använder sig av dessa plattformar för att underhålla sig (Internetstiftelsen, 2023). På dessa plattformar kan människor runt om hela världen sprida både sanningsenlig och felaktig information vilket ställer krav på att människor kan granska och värdera informationen (Johansson, 2020). Följaktligen behöver fler barn och ungdomar kunskaper i hur de granska och värdera källor källkritiskt, för att inte bli missledda och manipulerande. Med det sagt är det högst relevant att forska mer kring hur lärare kan arbeta med digital källkompetens i lågstadiet, samt även hur sociala medier faktiskt påverkar elevers källkritiska tänkande. Eftersom forskning visar att nästintill alla lågstadielever har en hög användningen av sociala medier (Internetstiftelsen, 2023).

Referenser

- Chapman, Amy., & Greenhow, Christine. (2021). Applying a critical lens to teachers' use of social media for civic education. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 21(2), 526-555.
- Chapman, Amy., & Marich, Holly. (2021). Using Twitter for civic education in K-12 classrooms. *TechTrends*, 65(1), 51-61.
- Eriksson Barajas, Katarina., Forsberg, Christina., & Wengström, Yvonne. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. (1 uppl.). Stockholm: Natur & Kultur.
- Fitzgerald, Mary Ann. (1999). Evaluating Information: An Information Literacy Challenge. *School library media research*, 2.
- Frank Kersch, Dorotea., & Lesley, Mellinee. (2019). Hosting and Healing: A Framework for Critical Media Literacy Pedagogy. *Journal of Media Literacy Education*, 11(3), 37-48.
- Harris Jacobson, Frank. (2008). Challenges to teaching credibility assessment in contemporary schooling. *MacArthur Foundation Digital Media and Learning Initiative*.
- Hjerm, Mikael., Lindgren, Simon., & Nilsson, Marco. (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. (2 uppl.) Malmö: Gleerup.
- Hjort, Simon. (2014). *Kritiskt tänkande i klassrummet*. En studie av didaktiska val och manifesterat kritiskt tänkande i samhällskunskaps- och filosofiundervisning. [Doktorsavhandling, Linköpings universitet].
- Internetstiftelsen. (2023). *Svenskarna och internet 2023*.
<https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2023/10/internetstiftelsen-svenskarna-och-internet-2023.pdf>
- Johansson, Patrik. (2020). *Digital källkompetens i samhällskunskap*. Skolverket.
[FULLTEXT01.pdf \(diva-portal.org\)](#)
- Johansson Ring, Emmy. (2015). *Samhällskunskap i ett föränderligt samhälle*. Medborgarkompetenser och didaktiska utmaningar. [Doktorsavhandling, Karlstad University Studies].

Martinez, Carolina. (2019). Promoting critical digital literacy in the leisure-time center: Views and practices among Swedish leisure-time teachers. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 14(3-4), 134-146.

McGillivray, David., McPherson, Gayle., Jones, Jennifer., & McCandlish, Alison. (2016). Young people, digital media making and critical digital citizenship. *Leisure Studies*, 35(6), 724-738.

Nationalencyklopedin (u.å.). Sociala medier. Hämtad 12 oktober 2023 från

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/sociala-medier>

Nettlefold, Jocelyn., & Williams, Kathleen. (2021). News media literacy challenges and opportunities for Australian school students and teachers in the age of platforms. *Journal of Media Literacy Education*, 13(1), 28-40.

Nygren, Thomas., Brounéus, Fredrik., & Svensson, Göran. (2019). Diversity and Credibility in Young People's News Feeds: A Foundation for Teaching and Learning Citizenship in a Digital Era. *Journal of Social Science Education*, 18(2), 87-109.

Nygren, Tomas. (2019). *Fakta, fejk, fiktion: källkritik, ämnesdidaktik, digital kompetens*. (1 uppl.). Stockholm: Natur & Kultur.

Schmidt, Catarina., & Skoog, Marianne. (2020). Textual resources in the classroom: the challenge of integrating critical approaches. *Pedagogies: An International Journal*, 15(4), 296-314.

Skolforskningsinstitutet. (2020). *Kritiskt tänkande och källkritik – undervisning i samhällskunskap*. [Kritisk tänkande och källkritik – undervisning i samhällsvetenskap \(skolfi.se\)](https://www.skolforskningsinstitutet.se/utbildning/kritiskt-tankande-och-kallkritik-undervisning-i-samhallskunskap)

Skolinspektionen. (2018). *Undervisning om källkritiskt förhållningssätt i svenska och samhällskunskap. Årskurs 7-9*. [undervisning-om-kallkritiskt-forhallningssatt \(2\).pdf](https://www.skolinspektionen.se/publikationer/undervisning-om-kallkritiskt-forhallningssatt-2)

Skolverket. (2022). Lgr 22. *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket. [Ladda ned publikation - Skolverket](https://www.skolverket.se/utbildning-och-forvaltning/utbildning/lgr-22-laroplan-for-grundskolan-for-skoleklassen-och-fritidshemmet)

Stymne, Anna-Carin. (2020). *Att bli lärare i SO*. (1 uppl.). Stockholm: Liber.

Säljö, Roger., Jakobsson, Anders., Lilja, Patrik., Mäkitalo, Åsa., & Åberg, Mikaela. (2011). *Att förädla information till kunskap. Lärande och klassrumsarbete i mediasamhället*. Stockholm: Nordstedts.

Ten Dam, Geert., & Volman, Monique. (2004). Critical thinking as a citizenship competence: teaching strategies. *Learning and instruction, 14*(4), 359-379.

Bilagor

Bilaga 1

Författare	År	Titel	Genre	Land
Chapman, Amy L., & Greenhow, Christine.	2021	Applying a Critical Lens to Teachers' Use of Social Media for Civic Education	Vetenskaplig artikel	USA
Chapman, Amy L., & Marich, Molly.	2020	Using Twitter for Civic Education in K-12 Classrooms	Vetenskaplig artikel	USA
Fitzgerald, Mary Ann.	1999	Evaluating Information: An Information Literacy Challenge	Vetenskaplig artikel	USA
Frank Kersch, Dorotea., & Lesley, Mellinee.	2019	Hosting and Healing: A Framework for Critical Media Literacy Pedagogy	Vetenskaplig artikel	USA & Brasilien
Harris Jacobson, Fances.	2008	Challenges to Teaching Credibility Assessment in Contemporary Schooling	Vetenskaplig artikel	USA
Hjort, Simon.	2014	Kritiskt tänkande i klassrummet	Avhandling	Sverige
Johansson Ring, Emmy.	2015	Samhällskunskap i ett föränderligt samhälle	Avhandling	Sverige
Martinez, Carolina.	2019	Promoting critical digital literacy in the leisure-time center: views and practices among Swedish leisure-time teachers	Vetenskaplig artikel	Sverige
McGillivray, David., McPhersson, Gayle., Jones, Jennifer., & McCandlish, Alison.	2016	Young people, digital media making and critical digital citizenship	Vetenskaplig artikel	England
Nettlefold, Jocelyn., & Williams, Kathleen.	2021	News media literacy challenges and opportunities for Australian school students and teachers in the age of platforms	Vetenskaplig artikel	Australien
Nygren, Tomas., Brounéus, Fredrik., & Svensson, Göran.	2019	Diversity and credibility in young people's news feeds: A foundation for teaching and learning citizenship in a digital era	Vetenskaplig artikel	Sverige

Schmidt, Catarina., & Skoog, Marianne.	2019	Textual resources in the classroom: the challenge of integrating critical approaches	Vetenskaplig artikel	Sverige
Skolforskningsinstitutet.	2020	Kritiskt tänkande & källkritik- undervisning i samhällskunskap	Forskningsöversikt	Sverige
Skolinspektionen.	2018	Undervisning om källkritiskt förhållningssätt i svenska och samhällskunskap	Granskning	Sverige
Ten Dam Geert., & Volman, Monique.	2004	Critical thinking as a citizenship competence: teaching strategies	Vetenskaplig artikel	Nederländerna

Bilaga 2

Sökning Sökmotor	Sökord Fritext/ämnesord	Begränsning	Träffar	Urval 1 Efter läsning av rubriker	Urval 2 Efter läsning av abstract
#1 ERIC	"social media" & civics	Peer review	113	17	3
#2 SwePub	Källkritik samhällskunskap	Övrigt vetenskapligt	4	4	1
#3 SwePub	Samhällskunskap	Övrigt vetenskapligt	320	16	1
#4 ERIC	((DE "Media Literacy") OR (DE "Elementary Schools")) AND (DE "Critical literacy") OR (DE "Critical Reading"), teacher OR "social stud*"	Peer review 2005-2023	101	16	3
#5 Google Scholar	"social media" "social studies" school swe* "source criticism"	2000-2023	93	8	2
#6 Kedjesökning				13	5